

लोकशाही पंधरवडा-२०१९

अहवाल

राज्य निवडणूक आयोग

महाराष्ट्र

पार्श्वभूमी

सन १९९२ मधील भारतीय संविधानातील ७३ व ७४ व्या घटना दुरुस्तीने स्थानिक स्वराज्य संस्थांना स्वतंत्र स्थानिक शासन म्हणून सांविधानिक मान्यता देण्यात आली आहे. या स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका निर्भय, मुक्त व पारदर्शकरित्या घेण्यासाठी प्रत्येक राज्यामध्ये स्वतंत्र राज्य निवडणूक आयोगाची स्थापना करण्यात आलेली आहे. या घटनेस २५ वर्षे पूर्ण झाल्याच्या निमित्ताने लोकशाही, निवडणूक व सुशासन या विषयावर दि. २ व ३ नोव्हेंबर २०१७ रोजी मा. राज्यपाल व मा. मुख्यमंत्री महोदय यांच्या उपस्थितीत मुंबई येथे एक राष्ट्रीय परिषद आयोजित करण्यात आली होती. तसेच यानंतर जानेवारी-२०१८ मध्ये वरील विषयाबाबत राज्यातील प्रत्येक विभागात विभागीय परिषदांचेही आयोजित करण्यात आलेले होते.

लोकशाहीची प्रक्रिया म्हणजे केवळ मतदान नव्हे. लोकशाही ही व्यापक संकल्पना आहे. त्यात निवडणूक हा महत्वाचा घटक आहे. त्या अनुषंगाने मतदार, राजकीय पक्ष, उमेदवार, शासन आणि निवडणूक आयोग यांच्यात अखंडपणे संवाद आणि समान्वयाची गरज असते. हा संवाद आणि समन्वय अधिकाधिक सुलभ होण्याच्यादृष्टीने निरंतर जनजागृती आणि लोकशिक्षणाची आवश्यकता असते, या लोकशाहीच्या घटकांमध्ये निवडणुकीनंतरही अखंडीतपणे सुरु असलेली समन्वयाची निरंतर प्रक्रिया असते, अशा अशयाचे प्रतिपादन या विविध परिषदांमध्ये मा.राज्यपाल महोदय व इतर नामवंत वक्ते, लोकप्रतिनिधी आदींनी केले होते.

विविध परिषदांमधील या विचारमंथनाच्या अनुषंगाने लोकशाही, निवडणुका व सुशासन या विषयावर सतत शिक्षणाच्यादृष्टीने दरवर्षी २६ जानेवारी ते १० फेब्रुवारी या कालावधीत लोकशाही पंधरवडा साजरा करण्याचा निर्णय राज्य निवडणूक आयोगाने घेतला. त्यासंदर्भात दि. ६ जानेवारी २०१८ रोजी आदेश निर्गमित करण्यात आला होता. त्यानुसार सन २०१८ मध्ये पहिले लोकशाही पंधरवडा साजरा करण्यात आला. सन २०१९ हे लोकशाही पंधरवड्याचे दुसरे वर्ष होते. त्याचा हा संक्षिप्त स्वरूपात वृत्तांत देण्याचा प्रयत्न केला आहे.

पहिला लोकशाही पंधरवडा

राज्यातील सर्व स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या पातळीवर सन २०१८ मध्ये विविध उपक्रमांद्वारे लोकशाही पंधरवडा पहिल्यांदा साजरा करण्यात आला होता. यात खालील बाबींचा समावेश होता:

- ▶ प्रजासत्ताक दिनी महानगरपालिका, जिल्हा परिषदांमध्ये मान्यवरांच्या भाषणात लोकशाही, निवडणुका व सुशासन या संबंधी उल्लेख करण्यात आला.
- ▶ विद्यापीठे व महाविद्यालयामध्ये लोकशाही, निवडणुका व सुशासन या विषयावर निबंध स्पर्धा व वक्तृत्व स्पर्धा आयोजित करण्यात आल्या.
- ▶ स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या इमारतींच्या ठिकाणी लोकशाही पंधरवड्यासंदर्भात होर्डिंग्ज, बॅनर्स इ. प्रदर्शित करण्यात आले.
- ▶ प्रसिद्धिपत्रके, पत्रकार परिषदा, वृत्तपत्रातील लेख/ बातम्या आदींच्या माध्यमांतून लोकशाहीची त्रिस्तरीय रचना, नागरीक व लोकप्रतिनिधी यांच्या जबाबदारी याबाबत विचारमंथन झाले.
- ▶ पहिल्या लोकशाही पंधरवड्याचा समारोप 'गव्हर्नर कॉन्क्लेव्ह'च्या माध्यमातून करण्यात आला होता. हा कार्यक्रम ९ फेब्रुवारी २०१८ रोजी मुंबई येथे मा. राज्यपाल व मुख्यमंत्री महोदयांच्या उपस्थितीत पार पडला होता.
- ▶ लोकशाही पंधरवडा साजरा करण्यासंदर्भातील आयोगाचा तपशीलवार स्थायी आदेश जानेवारी २०१८ मध्ये निर्गमित झाल्यामुळे तयारीस पुरेसा वेळ नसतानाही स्थानिक स्तरावर उत्साहात विविध उपक्रम पार पडले.

मुंबई येथे राज्य निवडणूक आयोगातर्फे आयोजित लोकशाही पंधरवड्याचा समारोप समारंभास उपस्थित मा. राज्यपाल सी. विद्यासागर राव, मुख्यमंत्री श्री. देवेंद्र फडणवीस, राज्य निवडणूक आयुक्त ज. स. सहारिया, राज्याचे मुख्य सचिव सुमित मल्लीक आणि पोलीस महासंचालक सतीश माथूर.

दुसऱ्या वर्षी कृतिआराखडा

लोकशाही पंधरवड्याचे पहिल्या वर्षाचे अनुभव लक्षात घेऊन सन २०१९ मध्ये लोकशाही पंधरवडा अधिक परिणामकारक पध्दतीने साजरा करण्यासाठी ऑगस्ट २०१८ पासूनच पूर्वतयारी सुरु करण्यात आली होती. या पूर्वतयारीचा थोडक्यात सारांश पुढीलप्रमाणे आहे:

- ▶ सन २०१९ मध्ये साजरा करावयाच्या लोकशाही पंधरवड्यासंदर्भात कृतिआराखडा सादर करण्याबाबत आयोगाने १० ऑगस्ट २०१८ रोजीच्या पत्राद्वारे सर्व विभागीय आयुक्त, जिल्हाधिकारी व महानगरपालिका आयुक्तांना निर्देश दिले होते. त्याचबरोबर २९ नोव्हेंबर २०१८ व ४ डिसेंबर २०१८ रोजी दैनंदिन कार्यवाहीसंदर्भातही तपशीलवार निर्देश संबंधितांना देण्यात आले होते.
- ▶ विभागीय आयुक्तांनी सादर केलेल्या कृती आराखड्यावर १८ सप्टेंबर २०१८, १८ डिसेंबर २०१८, २१ डिसेंबर २०१८ आणि २६ डिसेंबर २०१८ या दिवशी व्हिडिओ कॉन्फरन्सच्या माध्यमातून मा. राज्य निवडणूक आयुक्त व आयोगाचे सचिवांनी विभागीय आयुक्त, महानगरपालिका आयुक्त यांच्यासमवेत तपशीलवार चर्चा केली होती. यात आयोगाचे नॉलेज पार्टनर असलेले मुंबई विद्यापीठ, गोखले राज्यशास्त्र व अर्थशास्त्र संस्था, पुणे, सीएलजीएफ, आरएससीडी, एडीआर आदीदेखील सहभागी झाले होते.
- ▶ राज्य निवडणूक आयोगातर्फे ऑक्टोबर २०१८ मध्ये आयोजित आंतरराष्ट्रीय परिषदेमध्ये लोकशाही, निवडणुका व सुशासन या विषयावर व्यापक चर्चा झाली. त्या अनुषंगाने राज्य निवडणूक आयोगाची कार्यकक्षा, अधिकार, कर्तव्ये, लोकशाहीची मूल्ये इत्यादींबाबतची माहिती सर्व सामान्यांपर्यंत पोहचविण्याच्यादृष्टीने लोकशाही पंधरवड्याबाबत नवीन कल्पना सूचविण्यात आल्या होत्या.
- ▶ राज्यातील सर्व विभागीय आयुक्त कार्यालयांच्या पातळीवरूनही वेळोवेळी तयारीसंदर्भात आढावा घेण्यात आला होता. त्यात आयोगाचे अधिकारी, नॉलेज पार्टनर्स, संबंधित जिल्हाधिकारी, जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महानगरपालिकांचे नोडल अधिकारी आदी सहभागी होत असत.
- ▶ स्थानिक पातळीवर लोकशाही पंधरवडा अधिक प्रभावीपणे साजरा करण्यासाठी राज्य निवडणूक आयोगाने यावर्षी प्रथमच सर्व जिल्हाधिकारी कार्यालयांना प्रत्येकी एक लाख रुपयांचे अनुदान १५ जानेवारी २०१९ रोजीच्या आदेशान्वये वितरित केले होते. हे अनुदान महानगरपालिका क्षेत्र वगळून इतर स्थानिक स्वराज्य संस्थांसाठी वापरण्याचे निर्देश होते.
- ▶ लोकशाही पंधरवड्याच्या कार्यक्रमाची स्थानिक पातळीवर व्यापक प्रसिध्दी होण्याच्यादृष्टीने जानेवारीच्या दुसऱ्या व तिसऱ्या आठवड्यात महानगरपालिका क्षेत्रात संबंधित महापौर व आयुक्त; तसेच जिल्हा परिषदेच्या क्षेत्रात जिल्हा परिषद अध्यक्ष व मुख्य कार्यकारी अधिकारी (जि.प.) यांच्या संयुक्त पत्रकार परिषदा आयोजित करण्यात आल्या होत्या. प्रसिद्धिपत्रकाद्वारेदेखील लोकशाही पंधरवड्यातील उपक्रमांना व्यापक प्रसिध्दी देण्यात आली.
- ▶ लोकशाही पंधरवड्यातील उपक्रम अधिक प्रभावी राबविण्यासाठी समन्वय असणे आवश्यक होते. समन्वयातून उत्कृष्ट कल्पना, जिगल्स, व्हिडिओ विलप्स इत्यादींचे आपसांत तात्काळ आदान-प्रदान व्हावे यादृष्टीने सर्व संबंधित नोडल अधिकारी यांचा एक व्हॉट्सप ग्रुप तयार करण्यात आला होता.
- ▶ राज्य निवडणूक आयोगाचे कार्यालय, नवीन प्रशासकीय भवनाचे प्रवेशद्वार, उपहारगृहे, मंत्रालयाचा परिसर, मंत्रालयाचे प्रवेशद्वार मंत्रालयातील त्रिमूर्ती प्रांगण, सचिवालय जिमखाना; तसेच नवीन प्रशासकीय भवनातील किऑफर डिजीटल स्वरूपात माहिती देण्यात येत होती.

उत्स्फूर्त प्रतिसाद

लोकशाही पंधरवड्यानिमित्त राबविण्यात आलेल्या विविध उपक्रमांबाबत सविस्तर अहवाल सादर करण्याचे निर्देश राज्य निवडणूक आयोगाने ३० जानेवारी २०१९ व १२ फेब्रुवारी २०१९ च्या पत्राद्वारे विभागीय आयुक्त, महानगरपालिका आयुक्त व जिल्हाधिकार्यांना दिले होते. वसई-विरार, बृहन्मुंबई, मीरा-भाईंदर, भिवंडी, ठाणे, पनवेल, नांदेड-वाघाळा, अमरावती, मालेगाव व नवी मुंबई महानगरपालिका, नाशिक व नागपूर विभागीय आयुक्त कार्यालय, अकोला जिल्हाधिकारी; तसेच सोलापूर येथील पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर विद्यापीठ, गोंदिया येथील एस. एस. गर्ल्स कॉलेज यांनी उत्कृष्ट काम केल्याचे निदर्शनास आले.

- ▶ वसई-विरार महानगरपालिकेने अतिशय उत्स्फूर्तपणे नवीन्यपूर्ण उपक्रम राबविले. लोकशाहीचे स्वामित्व, राज्य निवडणूक आयोगाची कार्यक्षमता, राज्य निवडणूक आयोगाने केलेल्या निवडणूक सुधारणा आदींबाबत लक्षवेधी रांगोळी प्रदर्शन आयोजित केले होते. विविध लघुपटांचीही निर्मिती केली होती. सोशल मीडियावरून ते व्हायरल करण्यात आले. सर्वाधिक गर्दीच्या विरार व नालासोपारा या रेल्वे स्थानकांवर जिगल्सदेखील वाजविण्यात आल्या.
- ▶ मुंबई महानगरपालिकेदेखील विविध स्वरूपात हो पंधरवडा साजरा केला. शहरात ठिकठिकाणी बॅनर्स लावण्यात आले होते. बँकांच्या शाखांमध्ये टोकन अनाऊसमेंटच्या वेळी जिगल्स वाजविण्यात आल्या. हा एक नवीन्यपूर्ण उपक्रम ठरला.
- ▶ नांदेड-वाघाळा महानगरपालिकेतर्फे राज्य निवडणूक आयोगाच्या माहितीसंदर्भात प्रजासत्ताक दिनी २६ जानेवारीला आकर्षक चित्ररथ तयार करण्यात आला होता. मतदार जागृतीसंदर्भातील आकर्षक संदेशदेखील एसएमएस व व्हॉट्सपद्वारे पाठविण्यात आले होते.
- ▶ पनवेल महानगरपालिकेचे कामकाज कसे चालते याबाबत महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष भेटीद्वारे प्रशिक्षण दिले. तसेच अत्यंत आकर्षक पुस्तिकेच्या स्वरूपात लोकशाही पंधरवड्याचा अहवाल संकलीत केला आहे.

लोकशाही पंधरवड्यानिमित्ताने राबविण्यात आलेल्या विविध उपक्रमांना ठिकठिकाणी उत्स्फूर्त प्रतिसाद मिळाला.

लोकशाही पंधरवडा साजरा करण्यासाठी विविध प्रकारच्या उपक्रमांचा आणि प्रसिद्धी साहित्याचा वापर करण्यात आला. त्या माध्यमातून अधिकाधिक नागरिकांपर्यंत संदेश पोहचविण्याचा प्रयत्न झाला.

- ▶ प्रसिद्धिपत्रके/ पत्रकार परिषदा
- ▶ बॅनर्स/ होर्डिंग्स
- ▶ हस्तपत्रके/ स्टिकर्स
- ▶ छायाचित्रे, व्हिडीओ, ऑडिओ जिंगल्स
- ▶ माहिती पुस्तिका
- ▶ विद्यार्थ्यांच्या स्थानिक स्वराज्य संस्थांना भेटी
- ▶ विद्यार्थ्यांना सहभाग प्रमाणपत्र
- ▶ प्रजासत्ताक दिनाच्या भाषणांच्या माध्यमातून संदेश
- ▶ स्थानिक केबल व एफ.एम. रेडीओद्वारे प्रसिद्धी

पालघर येथे २६ जानेवारी ते १० फेब्रुवारी या कालावधीत लोकशाही पंधरवडा

आयोजित बैठकांत घेतला. यावेळी उपजिल्हाधिकारी (सामान्य) संभा अडकणुगे यांच्यासह विविध विभागां अधिकारी उपस्थित होते. या उपक्रम विद्यार्थ्यांना मतदार नोंदणीसाठी प्रो देणे, मतदार नोंदणीच्या वेळी करणाऱ्या पहिल्या १०० मतदारांना देणे, विद्यार्थ्यांमार्फत दळणवळण देण्याची लोकशाही जागृतीपर

पालिकेतर्फे २६ पासून लोकशाही पंधरवडा

कोल्हापूर, ता. ५
पालिकाकडून २६ जानेवारी ते १० फेब्रुवारीपर्यंत लोकशाही पंधरवडा साजरा करण्यात येणार आहे. यावेळी विविध विभागांच्या अधिकार्यांसह विविध विभागांच्या अधिकारी उपस्थित राहिले. यावेळी उपजिल्हाधिकारी (सामान्य) संभा अडकणुगे यांच्यासह विविध विभागांच्या अधिकारी उपस्थित होते. या उपक्रम विद्यार्थ्यांना मतदार नोंदणीसाठी प्रो देणे, मतदार नोंदणीच्या वेळी करणाऱ्या पहिल्या १०० मतदारांना देणे, विद्यार्थ्यांमार्फत दळणवळण देण्याची लोकशाही जागृतीपर

पालघर जिल्ह्यात लोकशाही पंधरवडा

म. टा. वृत्तसेवा, पालघर

‘जागरूक मतदार, लोकशाहीचा आधार’ हा विषय आधार मानून लोकशाहीपंधरवडा साजरा करण्याच्या अनुषंगाने २६ जानेवारी ते १० फेब्रुवारी या कालावधीत पालघर जिल्ह्यात लोकशाही पंधरवडा साजरा करण्यात येत आहे. लोकशाही बळकट करणे ही सर्वांची जबाबदारी असल्याने सर्वांनी या मोहिमेत सहभागी व्हावे, असे आवाहन जिल्हाधिकारी डॉ. प्रशांत नारनकर यांनी केले आहे.

२६ जानेवारी ते १० फेब्रुवारीपर्यंत उपक्रमांचे आयोजन

निवडणूक आयोगांमार्फत निवडणूक अधिकार्यांमार्फत विविध सुधारणा करण्यात आल्या आहेत. जिल्हाधिकारी कार्यालय तर्फे या उद्देशाने लोकशाही पंधरवडा साजरा करण्यात येणार आहे. उपक्रमांचे आयोजन करणेत येणार आहे. उपक्रमांचे आयोजन करणेत येणार आहे. उपक्रमांचे आयोजन करणेत येणार आहे.

कोल्हापूर विद्यापीठत आयोजित चर्चासत्रात राज्य निवडणूक आयोगाचे सचिव किरण कुकोटकर यांनी भागलेले बोलले. यावेळी कुलगुरू डॉ. मृणालिनी पटवर्धन व रवींद्र विघोळकर, अय्यरसंस्थानी

विद्यापीठाच्या सभेमध्ये होणा. १९२९ साली भारतीय राज्यघटना स्वीकारल्यानंतर देशाचा पाया मूल्ये व धर्माधिकार्ये हाकण्यासाठी घ्यावे लोकशाहीविषयी निवडून देण्याची तातूद घटनेत केले आहे. सध्याच्या घटनेत या विषयाची चर्चा घटनेत केले जाऊ शकते. यावेळी उपजिल्हाधिकारी (सामान्य) संभा अडकणुगे यांच्यासह विविध विभागांच्या अधिकारी उपस्थित होते.

लोकशाहीवर श्रद्धा ठेवा

● भारतीय नागरिकांनी लोकशाहीवर श्रद्धा ठेवून घ्यावेत असे आवाहन राज्यघटना तयार झालेला असून, यातूनच अर्थव्यवस्था चालते. लोकशाही अर्थव्यवस्था चालते. लोकशाही अर्थव्यवस्था चालते. लोकशाही अर्थव्यवस्था चालते.

सर्व नागरिकांनी लोकशाहीवर श्रद्धा ठेवावी. लोकशाही अर्थव्यवस्था चालते. लोकशाही अर्थव्यवस्था चालते. लोकशाही अर्थव्यवस्था चालते.

फलश्रुती

- ▶ पालघर- सिंधुदुर्ग पासून ते गडचिरोली-भंडार्यापर्यंत सर्वच जिल्ह्यांत आणि महानगरपालिकांपासून ग्रामपंचायतींपर्यंत शहराशहरांत व खेडोपाडी नियोजनबध्द पद्धतीने लोकशाही पंधरवडा साजरा करण्यात आला.
- ▶ बहुतेक स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी स्वच्छ सर्वेक्षण अभियान, रुबेला व पल्स पोलिओ लसीकरण मोहीम, मुंबई मॅरेथॉन, स्थानिक जत्रा आदी उपक्रम आणि लोकशाही पंधरवड्याच्या कार्यक्रमांची सांगड घातली. त्यामुळे व्यापक प्रमाणावर जनजागृती सहाय्य लाभले.
- ▶ भिवंडी व मालेगाव महानगरपालिकांनी पंधरवड्याचे उपक्रम उर्दू भाषेमध्येदेखील राबविले. त्यामुळे प्रभावीपणे नागरिकांपर्यंत लोकशाही बळकटीकरणाचा संदेश पोहचण्यास हातभार लाभला.
- ▶ यंदाच्या लोकशाही पंधरवड्यातील निवडक कार्यक्रम/ संकल्पनांचा समावेश पुढील वर्षीच्या (सन २०२०) लोकशाही पंधरवड्यामध्ये केल्यास हा उपक्रम अधिक प्रभावी व परिणामकारक होऊ शकेल.

लोकशाही पंधरवडानिमित्ताने
खेडोपाडीदेखील जनजागृती करण्यात
आली

भविष्यातील नियोजन

- ▶ आगामी काही दिवसांत सप्टेंबर व ऑक्टोबर २०१९ मध्ये संबंधित यंत्रणा विधानसभा निवडणुकीच्या तयारीत व प्रत्यक्ष निवडणूक प्रक्रियेत व्यस्त असेल, हे लक्षात घेऊन सन २०२० मध्ये लोकशाही पंधरवड्याच्या पूर्वतयारीची सुरवात जुलै- ऑगस्ट २०१९ पासून करणे उचित ठरेल.
- ▶ पुढील वर्षी सन २०२० मध्ये राज्यभरात सुमारे १४,५०० ग्रामपंचायतींच्या सार्वत्रिक निवडणुका होणार आहेत. या निवडणुकांमध्ये ५० टक्के जागा महिलांसाठी आरक्षित आहेत. यावरून महिलांच्या भूमिकेचे महत्व अधोरेखित होते. ही बाब विचारात घेऊन "ग्रामपंचायत निवडणुकांतील महिलांची मध्यवर्ती भूमिका" या विषयावर आगामी लोकशाही पंधरवडा साजरा करण्याचे प्रस्तावित आहे. त्यासाठी ग्रामपंचायत निवडणूक न्यारी...नारीची भूमिका लय भारी ! अशा आशयाचे घोषवाक्य उचित ठरेल.
- ▶ ग्रामपंचायत निवडणुकांनंतर सन २०२१ मध्ये सुमारे १८० नगरपरिषदा/ नगरपंचायती व इतर स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका होणार आहेत. या निवडणुकांमध्ये पैशाचा व बळाचा दुरुपयोग या विरोधात मतदार जागृती करण्यासाठी नका करू पैशात किंमत... आपले मत आपली ताकद! या विषयावर जनजागृती करणे उचित राहिल.
- ▶ सन २०२२ मध्ये १८ महानगरपालिका, २६ जिल्हा परिषदा व २८३ पंचायत समित्या; तसेच सुमारे ८००० ग्रामपंचायतींच्या सार्वत्रिक निवडणुका होणार आहेत. ही बाब २०२२ मध्ये लोकशाही पंधरवडा साजरा करताना विचारात घ्यावी लागेल.
- ▶ मतदारांना उमेदवारांबाबत माहिती मिळावी व योग्य उमेदवार निवडले जावेत, या उद्देशाने राज्य निवडणूक आयोगाने मतदान केंद्राबाहेर, वर्तमानपत्रामध्ये; तसेच मोक्याच्या ठिकाणी मतदारांच्या माहितीसाठी उमेदवारांची आर्थिक स्थिती व गुन्हेगारी पार्श्वभूमी दर्शविणारे फ्लेक्स/ फलक लावले होते. हा उपक्रम मात्र मतदारांपर्यंत अद्याप पुरेशा स्वरूपात पोहचलेला नाही. त्याबाबतही मतदारांना अवगत करण्याची आवश्यकता आहे. कसा आहे आपला उमेदवार... जाणून घेऊन करा मतदान! अशी संकल्पना (थीम) निश्चित करून त्याखाली अधिक माहितीसाठी आपल्या मतदान केंद्रास भेट द्या अशी टॅग लाईन नमूद करून लोकशाही पंधरवडा निमित्ताने जनजागृती करायला हवी.

चान्सलर्स इव्हेंट्सचा प्रस्ताव

मा. राज्यपाल महोदयांच्या पुढाकाराने राज्यातील सर्व विद्यापीठांच्या अधिनस्त महाविद्यालयांमध्ये गेल्या अनेक वर्षांपासून चान्सलर्स इव्हेंट्सचा उपक्रम राबविला जात आहे. यात लोकशाही पंधरवडा या कार्यक्रमाचा औपचारीक समावेश करण्याबाबत मा. राज्यपाल महोदयांना प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे. त्यास मान्यता मिळाल्यास आगामी काळात साजरा होणार्या लोकशाही पंधरवड्यामध्ये महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचा सहभाग लक्षणीयरीत्या वाढू शकेल. त्यामुळे या उपक्रमास चळवळीचे स्वरूप प्राप्त होऊन तो अधिकाधिक परिणामकारक होऊ शकेल.

लोकशाही पंधरवड्यानिमित्ताने राज्यभरात ठिकठिकाणी विविध उपक्रम राबविण्यात आले. त्याचीही काही प्रातिनिधीक छायाचित्रे

बृहन्मुंबई महानगरपालिका
आर - उत्तर (दहिसर) विभाग कार्यालय
लोकशाही पंधरवडा-२०१९
(दि. २६ जानेवारी २०१९ ते दि. १० फेब्रुवारी २०१९)

“ लोकशाही, निवडणूक व सुशासन ”

मार्गदर्शन कार्यक्रम

विषय: “ जागरूक मतदार... लोकशाहीचा आधार ”

नांदेड वाघाळा शहर महानगरपालिका, नांदेड
लोकशाही पंधरवाडा
दि. २९ जानेवारी २०१९ ते १० फेब्रुवारी २०१९

आ.राज्य निवडणूक आयोगाच्या जवाबदाऱ्या व वैशिष्ट्ये

१) उद्देश -
१. भ्रम, विषम, निष्ठा व चरित्रात फरकिते विहित सुविधा निवडणूक यंत्रणेला प्राप्त करावी.
२. सर्व राजकीय पक्ष आणि उमेदवारांना निवडणूक यंत्रणेपाशी समान संधी उपलब्ध करून देणे.

२) शिष्टाचार -
१. शिष्टाचार विहित, प्रत्येकवेळा वेळीच व स्थिर राहणे.
२. प्रत्येक निवडणूक यंत्रणेला समान संधी देणे.
३. जागतिक आजारवादापासून सर्व निवडणूक यंत्रणेला (अधिकारी/कर्मचारी यांना, पत्र द.) सुरक्षित राखणे.
४. चरित्रात फरकिते सुविधा प्राप्त करणे.
५. प्रत्येक निवडणूक यंत्रणेला समान संधी उपलब्ध करून देणे.
६. प्रत्येक निवडणूक यंत्रणेला समान संधी उपलब्ध करून देणे.

“माझा देश माझी लोकशाही... टिकविणे ती लावणे घोटाला शई...”

नांदेड वाघाळा शहर महानगरपालिका, नांदेड
लोकशाही पंधरवाडा
दि. २९ जानेवारी २०१९ ते १० फेब्रुवारी २०१९

:: लोकशाहीची मुलभूत तत्त्वे ::

१) नागरीकांचा सहभाग	६) लोकशाही दुरुस्थितीवर नियंत्रण ठेवणे	१०) निवडणूक यंत्रणेला समान संधी उपलब्ध करणे
२) आर्थिक स्वातंत्र्य	७) राजकीय सहभाग	११) जागतिक आजारवादापासून सुरक्षित राहणे
३) कार्यवाही राज्य	८) नागरिकांच्या हक्कांचा जाहीरनामा	१२) नागरिकांच्या हक्कांचा जाहीरनामा
४) बहुपक्षीय प्रणाली	९) जनतेची उत्तरदायित्व	१३) निवडणूक व मतदान, निवडणूक यंत्रणेला समान संधी उपलब्ध करणे
५) समानता		

“जागरूक नागरीक भी भारताचा हक्क बचावने मतदानाचा”

नवी मुंबई महानगरपालिका
लोकशाही पंधरवाडा
दि. २६ जानेवारी २०१९ ते १० फेब्रुवारी २०१९

१००% मतदान हीच लोकशाहीची शान...

विकेंद्रित शासन म्हणजे लोकामिमुखा प्रशासन

पंचवेल महानगरपालिका
निवडणूक विभाग

लोकशाही पंधरवाडा २०१९
दि. २६ जानेवारी ते १० फेब्रुवारी

उद्योजक चर्चासत्र व परिचय मेळावा

सुमनगर, दिवाळी २ फेब्रुवारी २०१९ रोजी सकाळी १० वा. ११ वा. १२ वा. १३ वा. १४ वा. १५ वा. १६ वा. १७ वा. १८ वा. १९ वा. २० वा. २१ वा. २२ वा. २३ वा. २४ वा. २५ वा. २६ वा. २७ वा. २८ वा. २९ वा. ३० वा. ३१ वा. ३२ वा. ३३ वा. ३४ वा. ३५ वा. ३६ वा. ३७ वा. ३८ वा. ३९ वा. ४० वा. ४१ वा. ४२ वा. ४३ वा. ४४ वा. ४५ वा. ४६ वा. ४७ वा. ४८ वा. ४९ वा. ५० वा. ५१ वा. ५२ वा. ५३ वा. ५४ वा. ५५ वा. ५६ वा. ५७ वा. ५८ वा. ५९ वा. ६० वा. ६१ वा. ६२ वा. ६३ वा. ६४ वा. ६५ वा. ६६ वा. ६७ वा. ६८ वा. ६९ वा. ७० वा. ७१ वा. ७२ वा. ७३ वा. ७४ वा. ७५ वा. ७६ वा. ७७ वा. ७८ वा. ७९ वा. ८० वा. ८१ वा. ८२ वा. ८३ वा. ८४ वा. ८५ वा. ८६ वा. ८७ वा. ८८ वा. ८९ वा. ९० वा. ९१ वा. ९२ वा. ९३ वा. ९४ वा. ९५ वा. ९६ वा. ९७ वा. ९८ वा. ९९ वा. १०० वा.

संयोजक: का.पु.स. २०१९/२०२०/२०२१/२०२२/२०२३/२०२४/२०२५/२०२६/२०२७/२०२८/२०२९/२०३०/२०३१/२०३२/२०३३/२०३४/२०३५/२०३६/२०३७/२०३८/२०३९/२०४०/२०४१/२०४२/२०४३/२०४४/२०४५/२०४६/२०४७/२०४८/२०४९/२०५०/२०५१/२०५२/२०५३/२०५४/२०५५/२०५६/२०५७/२०५८/२०५९/२०६०/२०६१/२०६२/२०६३/२०६४/२०६५/२०६६/२०६७/२०६८/२०६९/२०७०/२०७१/२०७२/२०७३/२०७४/२०७५/२०७६/२०७७/२०७८/२०७९/२०८०/२०८१/२०८२/२०८३/२०८४/२०८५/२०८६/२०८७/२०८८/२०८९/२०९०/२०९१/२०९२/२०९३/२०९४/२०९५/२०९६/२०९७/२०९८/२०९९/२१००

संपर्क: Mob: 9372154333 Email: pncwv2019@gmail.com

पंचवेल महानगरपालिका
निवडणूक विभाग

लोकशाही मतदान अवश्य कराव!

इदिल कपुलीकरण अभियान

"लोकशाही आंदोलन"
B. A. Jadhav Road, P. O. Nigadi, Pune

सुसंलीन देशासाठी
राणी लक्ष्मीबाई बनूनी
तयार हो पुन्हा देश घडविण्या
निवडणूक लढवुनी

जसलीन आराम बाई यांच्यावर लक्ष्मीबाई
निवडणूक अभियान तयार होत आहे,
त्यामुळे लक्ष्मीबाई यांच्यावर लक्ष्मीबाई
आणि लक्ष्मीबाई यांच्यावर

स्त्री-शक्तीचा जागर, संविधानाचा आदर !

**बदल घडवा,
दोष देत बसु नका
मतदान करा !**

लोकशाही
पंधरवडा 2019
...२६ जानेवारी ते १० फेब्रुवारी...

पनवेल महानगरपालिका
निवडणूक विभाग

बहिरोन्दी न्यामपूर शहर महानगर पालिका

पंधरवडा लोकशाही

तारखे २६ जानेवारी २०१९ से १० फेब्रुवारी २०१९

१००%
फिड कर व वुशंग येयी हे
लोकशाही की हे
शान

नांदेड वाघाळा शहर महानगरपालिका, नांदेड

लोकशाही पंधरवडा

दि. २६ जानेवारी २०१९ ते १० फेब्रुवारी २०१९

योग्य उमेदवाराची
निवड हीच
साक्षर मतदाराची
निवड!

लोकशाही पंधरवड्यानिमित्ताने वसई- विरार महानगरपालिकेतर्फे लक्षवेधक रांगोळी प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले होते.

State Election Commission
1st Floor, New Administrative Building,
Hutatma Rajguru Chowk, Madam Cama Road,
Mumbai-32.
E-mail: sec.mh@gov.in
Website: <https://mahasec.maharashtra.gov.in>